

Fővárosi
Záradék:

Ítéltábla

Az ítélet a Pf/5. srsz. végzéssel kijavítva.

Az **ügy** **száma:** 2.Pf.20.135/2023/4.
Budapest, 2023. június 27.

Dr. Hercsik Zita s.k.

a tanács elnöke

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Németh és Palatics Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Palatics Edit ügyvéd

Az alperes:

alperes, alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 19.P.22.744/2022/8.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes kiadója, a médiaüzemeltető részére (alperes címe) 45.000 (negyvenötezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

~~Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 84.000 (nyolcvannégyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára. A perben felmerült 84.000 (nyolcvannégyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.~~

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az alperes a újság.hu internetes oldalon 2022. október 8. napján „Cikk címe” című cikkében egyebek mellett azt közölte, hogy a 10dali önkormányzatok, valamint vagyonkezelők 2019. november 1-től a cikk megjelenéséig összesen 566 alkalommal kezdeményeztek végrehajtást. A 1.városrésztől azt a közlést tartalmazza az írás, hogy „magas a kilakoltatások száma (...), mivel a jelenlegi polgármester 1.polgármester regnálása alatt immár nyolcvan esetben indítottak kilakoltatási eljárást 1.városrészben.”

[2] A felperes helyreigazítás iránti kérelmének az alperes nem tett eleget, ezért a felperes keresetében kérte kötelezni az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 5 napon belül a újság.hu oldal címlapján helyreigazítás címről megnyitva 24 óráig elérhetően, továbbá a cikkben a cikk címe felett, a cikk elérhetőségének időpontjáig, tegye közzé az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás:

A 2022. október 8. napján „Cikk címe” címmel megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy azért magas a kilakoltatások száma a 1.városrészben, mivel a jelenlegi polgármester, 1.polgármester regnálása alatt 80 esetben indítottak kilakoltatási eljárást 1.városrészben.

A valóság ezzel szemben az, hogy a 80 kezdeményezett esetből csupán 19 fejeződött be ténylegesen kilakoltatással, 61 esetben kilakoltatásra nem került sor.

Kérte továbbá, hogy a bíróság az alperes kiadóját, a médiaüzemeltető-t kötelezze a per költségeinek viselésére.

Kifejtette, hogy az alperes cikkében nem utal arra, hogy a kezdeményezett kilakoltatások hány esetben fejeződtek be ténylegesen kilakoltatással, mint ahogy arra sem, hogy az egyes

városrészekben lényegesen eltérő számú önkormányzati bérlakások vannak, ezért pusztán a darabszámra történő összehasonlítás félrevezető. Előadta, hogy a cikk elmulasztja azt a fontos körülményt közölni, hogy a 80 megindult kilakoltatási esetből csak 19 eset fejeződött be tényleges kilakoltatással, 61 esetben viszont csak megkezdődött az eljárás, de az kilakoltatás nélkül fejeződött be. Álláspontja szerint a teljes cikk szöveggörnyezete azt érzékelteti, hogy 1.városrészben a szerepeltetett szám a tényleges kilakoltatások mennyiségét mutatja, így valótlanul állítja, hogy ezért magas a kilakoltatások száma a kerületben.

[3] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségeiben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a sérelmezett cikk valótlan állítást nem tartalmaz, mert maga a felperes sem vitatja, hogy a 1.városrészben 80 esetben indítottak kilakoltatási eljárást. Ezért az újságíró kellő ténybeli alap mellett jutott arra az értékítéletre, hogy a kilakoltatások száma magas, amely kifejezés egy vélemény, ami helyreigazítás tárgya nem lehet. Utalt arra is, hogy helyreigazító közleményben kért valóságközlés a helyreigazításhoz szükséges mértéket tartalmában túllépi és az az átlagolvasó számára a valóság félre nem érthető megértéséhez sem szükséges.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 5 napon belül a [ujsg.hu](https://www.ujsg.hu) oldal címlapján „Helyreigazítás” címről megnyitva 24 óráig elérhetően, továbbá a cikkben a cikk címe felett a cikk elérhetőségének időpontjáig az alábbi helyreigazító közleményt tegye közzé:

„Helyreigazítás: A 2022. október 8. napján „Cikk címe” címmel megjelent cikkünkben azt a való tény, hogy a 1.városrészben a jelenlegi polgármester, 1.polgármester regnálása alatt nyolcvan esetben indítottak kilakoltatási eljárást, abban a hamis színben tüntettük fel, hogy a kilakoltatások száma a fenti időszakban 80 volt.

A valóság ezzel szemben az, hogy a 80 kezdeményezett esetből csupán 19 fejeződött be ténylegesen kilakoltatással, 61 esetben kilakoltatásra nem került sor.”

Kötelezte az alperes kiadóját, a médiaüzemeltető-t, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 120.000 forint perköltséget.

Felhívta az alperest kiadó médiaüzemeltető-t, hogy a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán felmerült 36.000 forint illetéket az állam javára, az állami adó- és vámhatóság által közzétett illetékbevételei számlára:10032000-01070044-09060018, az esedékesség napjáig fizesse meg.

[5] Határozatában ismertette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1) és (2) bekezdését, a 496. §-át, a 497. § (1)-(4) bekezdéseit, Magyarország Alaptörvényének IX. cikk (1) és (2) bekezdéseit; az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatának indokolását (219, 230-231); a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1)-(3) bekezdését, 10. §-át, 12. § (1) és (2) bekezdését; a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának PK 12., 13., 14. és 15. számú állásfoglalásait.

[6] Megállapította, hogy az írásban szereplő „magas” kifejezés véleménynyilvánításnak minősül, így a cikk e körben nem igazítható helyre. Megállapította ugyanakkor azt is, hogy a cikk címe alatt megjelentetett keretes táblázatban befejezett kilakoltatásként tünteti fel a 1.városrész vonatkozásában a 80 db kilakoltatást. A cikk címét és a táblázati adatokat összevetve a cikk szövegével az átlagolvasó azt úgy értelmezi, hogy a 80 megkezdett kilakoltatás be is fejeződött a kereset összefoglaló táblázatának adatai alapján.

Ehhez képest okirattal igazoltan a perbeli időszakban 80 esetben indított az önkormányzat kilakoltatási eljárást, azonban a megkezdett, illetve kezdeményezett kilakoltatási eljárásnak csak egy töredék része, 19 lakás vonatkozásában fejeződött be a végrehajtási eljárás az ingatlan kiürítésével. Kifejtette e vonatkozásban, hogy a cikk nem tartalmazza a valóság megértéséhez szükséges az a számot, amely a tényleges lakáskiürítéssel befejezett kilakoltatási eljárásokat mutatná be. A két adat lényeges különbsége miatt ez nem tekinthető lényegtelen pontatlanságnak, mert a cikk lényeges mondanivalója, hogy mennyi volt a tényleges kilakoltatások száma.

Mindezek alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy a cikk megértéséhez szükség van a sajtócikk helyreigazítására, és ehhez képest nem eltűzött a felperesnek arra vonatkozó igénye, hogy a helyreigazítás körében a valóság is megjelenjen.

[7] A helyreigazítási közlemény szövegét – a kérelem és az ellenkérelem korlátai között – belátása szerint állapította meg akként, hogy abból kitűnjön az, hogy a sérelmes közleménynek mely tényállítása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetve melyek a való tények. Annak közlésére kötelezte az alperest, hogy a cikkének azt a valós tényállítást, miszerint a felperes 1.polgármester polgármester regnálása alatt 80 esetben indított kilakoltatási eljárást, abban a hamis színben tüntette fel, hogy ennyi volt a tényleges kilakoltatások száma. Közzétenni rendelte a valóság feltüntetéseként azt is, hogy a 80 kezdeményezett esetből csupán 19 fejeződött be ténylegesen kilakoltatással, 61 esetben kilakoltatásra nem került sor.

[8] A perköltség megfizetésére a pervesztes alperes kiadóját, a médiaüzemeltető-t kötelezte a Pp. 83. § (1) bekezdése és a 499. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Pp. 101. §-ára, 102. §-ára, 103. §-ára.

[9] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását és az alperes perköltség megfizetésében való marasztalását kérte.

Előadta, hogy a felperes a sajtószerv előtti kötelező előzetes eljárásban, majd keresetében annak helyreigazítását kérte, miszerint a cikkében valótlanul állította, hogy azért magas a kilakoltatások száma a 1.városrészben, mivel a jelenlegi polgármester, 1.polgármester regnálása alatt 80 esetben indítottak kilakoltatási eljárást 1.városrészben. Kifejtette, hogy a Pp. 2. § (2) bekezdése alapján a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, ugyanis a rendelkezési elv folytán a fél jogosult eldönteni, hogy milyen igényeket és milyen mértékben kíván érvényesíteni. A PK 15. számú állásfoglalás alapján a bíróság pedig csak a kérelem korlátai között állapíthatja meg belátása szerint a helyreigazítás szövegét, figyelemmel a Pp. 499. § (1) bekezdésére is.

Álláspontja szerint a felperes helyreigazítási és kereseti kérelme csak az írás valótlan tényállítását sérelmezi, ehhez képest az elsőfokú bíróság olyan ítéletet hozott, amelyben való tények hamis színben való feltüntetése miatt kötelezi helyreigazítás közzétételére. Ezáltal az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 499. § (1) bekezdését és túlterjeszkedett a PK 15. számú állásfoglalás biztosította lehetőségén. Erre azért sem volt lehetősége, mert a felperes nem módosíthatja kereseti kérelmét a sajtó-helyreigazítás perben, mert az alperes a módosítás esetén elvesztené azon jogát, hogy a per megindítását megelőzően mérlegelje felperes kérelmének önkéntes teljesítését. A sajtó-helyreigazítás iránti eljárás során a sajtó csak azoknak a tényállításoknak a helyreigazítására köteles, illetve kötelezhető, amelyeket a jogosult a hozzá eljuttatott nyilatkozatában megjelölt. A sajtó-helyreigazítási igény tartalmát utóbb már csak szűkítően lehet változtatni álláspontja szerint.

Előadta, hogy a sajtó-helyreigazítási perben a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a médiatartalom szolgáltató a helyreigazítást jogosan tagadta-e meg. A bíróság a hibás és megalapozatlan kereseti kérelmet nem értelmezheti át és nem kötelezheti az alperest olyan közlés helyreigazítására, amely nem szerepelt sem a keresetben, sem a cikkben. Kifejtette, hogy maga a felperes sem vitatta, hogy valós adat az, hogy 80 kilakoltatási eljárás indult. Alperes ebből a számból alappal jutott arra a következtetésre, hogy a kilakoltatások száma magas. Utalt arra is, hogy a helyreigazító közlemény valóságközlése indokolatlan és szükségtelen.

[10] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Kifejtette a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.325/2021/4. számú és a Kúria Pfv.IV.21.048/2021/4. számú ítéleteire hivatkozva, hogy nem indokolt az Smtv. 12. § (1) bekezdésében írt két tényállási elemnek olyan szintű merev elhatárolása, ami a kereset elutasítását eredményezi. Álláspontja szerint a Pp. 495. § (1) bekezdésében előírt kötelezettség sem eredményezheti a keresete elutasítását, figyelemmel a Pp. 499. § (1) bekezdésében és a PK 15. számú állásfoglalásban kifejtettekre. Az elsőfokú bíróság jogszerűen fogalmazta meg belátása szerint a helyreigazítás szövegét a kereseti kérelem határain belül. Ugyanis azt vitatta, hogy a tényleges kilakoltatások száma alapján nem megalapozott az írás azon közlése, hogy magas a 1.városrészben a kilakoltatások száma.

[11] Az alperes fellebbezése megalapozott.

[12] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. Felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében csak a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem keretei között gyakorolta.

[13] A fellebbezésben írtak alapján abból kellett kiindulni, hogy a per tárgyát a fél a rendelkezési elvéből fakadó szabadsága alapján [Pp. 2. § (1) és (2) bekezdés] kereseti kérelmével maga határozza meg. A bíróság pedig a kérelemhez kötöttség elve alapján a felperes által kérthez képest sem mást, sem pedig annál többet nem ítélt meg.

Az adott perbeli esetben a felperes nem a cikk címét, nem az írás elején közölt táblázatot, illetve a táblázat feliratának tartalmát sérelmezte, hanem azt, hogy „azért magas a kilakoltatások száma a 1.városrészben, mivel a jelenlegi polgármester, 1.polgármester regnálása alatt 80 esetben indítottak kilakoltatási eljárást 1.városrészben.”

A kilakoltatások számának „magas”-ként történő minősítése körében az elsőfokú bíróság megállapítását, miszerint az véleménynyilvánítás, egyik fél sem támadta. Ezért a perben csak az vizsgálható a fellebbezési kérelem korlátai között, miszerint valós-e az a tényállítása az írásnak, hogy a 1.városrészben a vonatkozó időszakban 80 esetben indult kilakoltatási eljárás. Ezen túlmenő vizsgálat esetén ugyanis a sajtószervre hárult volna annak eldöntése, hogy az érintett milyen tartalmú közleményt kíván, milyen szövegezésű helyreigazítás közzétételével kerülheti el a peres eljárást.

[14] A 80 kilakoltatási eljárás kezdeményezését állító tényt a felperes perben nem tette vitássá, azt maga is elismerte. Az írás sérelmezett szövegében a cikk írója következetesen és valamennyi kerület vonatkozásában azonos összehasonlítási szempontot használt, és a sérelmezett közlésben is kifejezetten az „indított kilakoltatási eljárásokat” tünteti fel egyértelmű és kifejezett szövegezéssel. Az írásnak – az újságírói és szerkesztői szabadság keretei között – nem volt tárgya egyetlen esetben, így a felperesre nézve sem a kezdeményezések nyomán bekövetkező a tényleges kilakoltatások számának közlése, ezen adatok összehasonlítása, valamint az esetleges eltérések okainak elemzése. A cikk összefüggéseit is tekintve tehát a sérelmezett közleményrész nem tünteti fel az átlagos olvasó számára úgy a 1.városrészi kilakoltatások számát, mintha a megindított kilakoltatások száma megegyezne a tényleges kilakoltatások számával.

[15] A fellebbezésben írtak alapján azt kellett továbbmenően vizsgálnia a másodfokú bíróságnak, hogy a cikknek az előzetes helyreigazítási kérelemben és a keresetlevélben nem kifogásolt táblázatának adatai, az azzal kapcsolatos felirat („Kilakoltatások száma”) értékelhető-e a helyreigazítás szövegének bíróság általi meggyőződés szerinti meghatározásának keretei között [PK. 15. számú állásfoglalás I. pont].

A Pp. 495. § (1) bekezdésének első mondata alapján a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló törvény szerinti helyreigazító közlemény közzétételét kérheti az érintett a sajtószervtől. Az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint olyan helyreigazító közlemény közzététele követelhető, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, megalapozatlan, vagy mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

A Pp. sajtószerv előtti kötelező előzetes eljárásra vonatkozó 495. § (1) bekezdése utaló szabályt tartalmaz az Smtv. 12. § (1) bekezdésére, mely meghatározza, hogy az előzetes eljárásban milyen közlemény közzététele követelhető. A másodfokú bíróság következetes álláspontja szerint (2.Pf.20.014/2023/4.) a fenti jogszabályhely alkalmazása során nemcsak a Pp. 495. § (1) bekezdés utolsó mondatában felsorolt tartalmi elemeket szükséges feltüntetni a kérelemben, hanem magát a követelt helyreigazító közleményt is, amely az egész sajtó-helyreigazítási eljárás nélkülözhetetlen eleme is egyben.

[16] Amennyiben az érintett a valótlan, illetve a hamis színben feltüntetett tényállításokat előzetes kérelemben nem tünteti fel, akkor a Pp. 495. § (2) bekezdés b) pontja

értelmében a határidőn belül írásban megérkezett helyreigazítás közzététele is megtagadható. Ennek jelentősége abban áll, hogy a sajtó-helyreigazítási eljárásban az előzetes kérelem határozza meg a lehetséges helyreigazítás határait (Kúria Pfv.IV.21.823/2017/4.). Az előzetes eljárásban kért helyreigazítás – figyelemmel a Pp. 496. § (1) bekezdésére is – a peres eljárásra kiterjedően is behatárolja a kereseti kérelem tartalmát.

[17] A PK 15. számú állásfoglalás I. pontja szerint, ha a bíróság a keresetnek helyt ad, határozatában csak a kérelem és az ellenkérelem korlátai között állapíthatja meg a belátása szerint a helyreigazítás szövegét. Erre tekintettel a bíróság mérlegelése „széleskörű” a szubjektív jogvédelem céljának érvényre juttatása érdekében, de annak perjogi korlátját jelenti a Pp. 2. § (2) bekezdésében írt rendelkezési alapelv, amelyre az alperes a fellebbezésében helytállóan hivatkozott. Ugyanis a bíróság a Pp. 499. § (1) bekezdése alapján a keresetnek helyt adó ítélet esetén is csak a kereseti kérelem petitumában írt helyreigazításról határozhat.

A jogalkotó csak a közlemény szövegének megfogalmazását bízta a bíróság mérlegelésére, míg a sérelmezett közlés megjelölése az érintett kizárólagos rendelkezési jogába tartozik (Kúria Pfv.IV.20.849/2021/4.). Ezen értelmezést, a sajtó-helyreigazítási eljárásban a kereseti kérelemhez kötöttség érvényesülésének elsődlegességét erősíti a Pp. 500. § (2) bekezdés g) pont első fordulata, mely szerint nincs helye keresetváltoztatásnak.

[18] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy a felperes kereseti kérelme korlátját képezte az írás táblázatának adatai és annak felirata („Kilakoltatások száma”) tartalmi vizsgálatának és az abban foglaltak helyreigazításának. Osztotta az alperes fellebbezésében írtakat akként, hogy a sajtó-helyreigazítás iránti eljárás során a sajtó csak azoknak a tényállításoknak a helyreigazítására kötelezhető, amelyeket a jogosult az előzetes nyilatkozatában, majd azzal azonosan a kereseti kérelmében megjelölt.

A sajtó-helyreigazítási igény tartalmát a kereseti kérelemben megjelölteken túl sem a fél, sem a bíróság a helyreigazítás szövegezése körében nem változtathatja meg kiterjesztően, új tartalommal. Az adott esetben a bíróság által vizsgált és a felperes által vizsgálni kért tények eltérő tartalma alapján nem volt annak jelentősége, hogy az Smtv. 12. § (1) bekezdésében írt két tényállási elemnek, a tényállításnak és a való tény hamis színben feltüntetésének merev elhatárolása a bírói gyakorlat alapján (1.Pf.2.325/2021/4.) egyébként nem indokolt.

[19] A másodfokú bíróság a fentiek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

[20] A Fővárosi Ítéltábla döntésének eredményeként a felperes mind az elsőfokú, mind a másodfokú eljárásban peresztes lett, így költségeinek megtérítését sem kérheti. A peresztes felperes a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése és a Pp. 499. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesért felelősséget viselő jogi személy részére az első- és másodfokú eljárással összefüggésben felmerült ügyvédi munkadíjat, és a Magyar Állam javára a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket megfizetni.

[21] Az ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[22] Tájékoztatja a másodfokú bíróság a felperest, hogy a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság (Fővárosi Ítéltábla) megnevezését, a bírósági ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja].

Budapest, 2023. április 6.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró